

Het Kasteel

‘Verbinding zoeken met de cliënt’

Kris

Kras

Kasteel of Kasteeltuin?

Het Kasteel of de Kasteeltuin? De Kasteeltuin is een samengestelde naam afgeleid van Het Kasteel en de Bloementuin. De naam Kasteeltuin wordt alleen intern gebruikt, omdat er gebruik wordt gemaakt van één kostenplaats. De teams profiteren van elkaar en werken efficiënt samen. Er blijven echter wel subteams actief onder hun oude vertrouwde naam, zodat naar buiten geen verwarring ontstaat.

Op Riwis-locatie Het Kasteel wonen moeders en kinderen. De moeders hebben een psychiatrische diagnose en zijn hier vaak niet vrijwillig. Het is een complexe cliëntengroep, die wordt begeleid door een hecht team. Het is werk waarvoor je stevig in je schoenen moet staan.

Het klinkt bijna als een sprookje: een kasteel, moeders en kinderen. Behalve de gracht en de brug die je over moet om de locatie te bereiken heeft Het Kasteel weinig weg van een kasteel. Het zijn twee geschakelde woningen, waar ook het kantoor van de begeleiding is ondergebracht. We praten met Wendy Meulens [begeleider eerste functieniveau] en Susan Essenboom [woonbegeleider]. Wendy grijpt het interview aan om een reëel beeld te geven van Het Kasteel, want dit is zeker geen sprookje. “Ik merk dat er bijna een romantisch beeld bestaat van wat wij doen. Zo wordt er gedacht dat wij leuke dingen doen met kinderen. In werkelijkheid hebben wij te maken met een complexe cliëntengroep en een web aan naastbetrokkenen en instanties.” Susan beaamt dit. Tot voor kort werkte zij binnen het team Eerste Wormensweg. Werken bij Het Kasteel is hier niet mee te vergelijken. “Dit is echt een andere wereld.”

Cliëntengroep

Wat is dan die wereld van het Kasteel? Wendy legt het uit. “De cliëntengroep bestaat uit moeders met een psychiatrische diagnose die zwanger zijn en/of één of meerdere kinderen in de basisschoolleeftijd hebben. Een belangrijk verschil met andere teams binnen Riwis is dat cliënten hier vaak niet vrijwillig komen wonen.” Zo wordt vaak vanuit Bureau Jeugdzorg gesteld dat als de moeders niet bij Riwis gaan wonen, zij de ouderlijke macht verliezen. “Deze dwang zorgt voor weerstand en maakt motivatie van cliënten lastig. Daarnaast staat altijd het belang van het kind bovenaan, terwijl de begeleiding en ondersteuning gericht is op de moeders. Dat kan dilemma’s opleveren en ethische kwesties.” De cliënten van Het Kasteel zijn verdeeld over verschillende locaties, vertelt Susan. “Op locatie Het Kasteel wonen cliënten die intensieve begeleiding nodig hebben en waarbij observatie en sturing belangrijk zijn. Cliënten op andere locaties, waaronder de appartementen op locatie Vellertzoom, hebben minder intensieve begeleiding nodig. Hier is meer sprake van coaching.”

Doel

Soms is het doel van de plaatsing dat door observatie duidelijk moet worden of een moeder in staat is om haar kind(eren) op een adequate manier op te voeden. “Dat maakt het lastig om een vertrouwensband op te bouwen”, merkt Wendy op. “Daarnaast is de persoonlijkheidsproblematiek vaak sterk aanwezig. Gezonde en veilige hechting stimuleren tussen moeder en kind is hierbij een grote uitdaging. Afstemming in een wirwar aan hulpverlening en naastbetrokkenen rondom de moeder en haar kind(eren) vraagt vaak meer tijd dan de indicatie geeft.” Wendy legt uit dat het doel van de cliënt in eerste instantie bijna altijd zelfstandig wonen is met kind(eren). “Gezien de situatie en problematiek van de cliënt is dit een ideaalbeeld dat in de praktijk meestal niet haalbaar blijkt. Afhankelijk van de cliënt wordt het hoogst haalbare en tevredenheid nagestreefd. Dit kan ook een omgangsregeling zijn en parttime moederschap.”

Methodiek

Deze complexiteit vraagt om een passende methodiek. Op Het Kasteel wordt gewerkt vanuit systeemtherapeutische benadering, waarbij Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB) en ‘Hoel[Zo] Volwassen?’ als methodieken worden gebruikt. Eén van instrumenten is video-interactie analyse. Hierbij worden situaties gefilmd en vervolgens samen met de cliënt geanalyseerd en besproken. “Het is goed om te zien hoe door middel van beeldmateriaal bewustwording wordt gecreëerd bij moeders over de omgang met hun kinderen”, aldus Wendy.

Deze flap-overs worden gebruikt om Riwis, en Het Kasteel in het bijzonder, te kunnen presenteren aan netwerkpartners.

Dat zijn er inmiddels veel, zoals Poppoli [psychiatrie, obstetrie en pediatrie], het Consultatiebureau, Pleegzorg, Politie/Justitie, Mepro [Jeugd prostitutie, mensenhandel], Raad van de Kinderbescherming enzovoorts.

“We hebben de afgelopen tijd veel geïnvesteerd in samenwerking met netwerkpartners”, merkt Wendy op. “Dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Het Kasteel groeit en netwerkpartners weten ons te vinden, waaronder de gemeente. Dat is, met het oog op de Wmo, belangrijk.”

Het team

Voor dit werk moet je stevig in je schoenen staan, geeft Susan aan. “Wanneer je een klein detail over het hoofd ziet, kan dit grote gevolgen hebben voor bijvoorbeeld het kind. Je moet scherp en alert zijn.”

Wendy vult aan: “Het is elke dag weer een uitdaging om de verbinding te zoeken met de cliënt. Het is van belang dat we als team een front vormen. Hierdoor zijn we ook een hecht team geworden. Bij crisissituaties voelt iedereen zich betrokken. En ondanks de complexe zorgvraag en crisissituaties hebben we ook succesverhalen, waarbij hechting tussen moeder en kind aanslaat. Het kind zorgt ervoor dat het met de moeder in totaliteit beter gaat. Het is mooi om deze wisselwerking te zien, daar doen we het voor.”